

90 ANYS D'UN DEGÀ
DE LA FOTOGRAFIA

PER MOLTS ANYS, EUGENI!

L'Ajuntament de Canet de Mar
impulsa un homenatge al fotògraf
amb cinc exposicions

ANTONI RIBAS TUR
CANET DE MAR

Eugeni Forcano va fer la primera fotografia als 16 anys amb una càmera de fusta que li havia regalat la seva mare: va immortalitzar l'arribada a la platja de la marededéu en una processó marinera a Canet de Mar, la seva localitat natal. Aleshores ja havia quedat fascinat pel fotògraf que veia cada dia treballant al seu estudi camí a l'escola, però no es va dedicar professionalment a la fotografia fins als 34 anys, després de ser premiat en un concurs de la revista *Destino* i que Josep Vergés i Nèstor Luján li oferissin feina. "Treballar allà va canviar el sentit de la meua vida, per tot el que vaig poder compartir amb la gran quantitat d'escriptors i gent del món de la cultura que hi havia. Va ser un època molt bonica", recorda el fotògraf.

La primera fotografia d'Eugeni Forcano es pot veure no gaire lluny del seu domicili a Canet de Mar, a la sala que li dedica la casa museu Lluís Domènech i Montaner, a la qual Forcano va fer una donació de 250 fotografies el 2009. El periodis-

ta Joan Celdran Danés, juntament amb el director de la Casa Domènech i Montaner, Salvador Munrabà, són els impulsors d'un homenatge a Eugeni Forcano amb motiu del seu 90è aniversari, que va ser ahir. La falta d'un centre nacional de fotografia i de polítiques públiques més ambiciosos per al sector s'ha fet notar en aquesta celebració. També

01. *Confidències*. Catedral de Barcelona, 1966.
02. *Un senyor de Barcelona (senyor Lladó)*. Baixada de Sant Miquel. Barcelona, 1965.
03. *Sorpresa inaudita*. Canet de Mar, Barcelona, 1961.
04. *Parella al Pont Royale*, París.

EUGENI FORCANO
05. Eugeni Forcano amb una de les fotografies de la seva sèrie d'imatges simbolistes i surrealistes.

XAVIER BERTAL

hi ha influït el canvi de govern a la Generalitat: la posada en valor d'un degà de la fotografia catalana, 11 anys després de la seva exposició al Palau de la Virreina, no és un projecte de país, sinó que la impulsen en solitari un particular, una administració local i un centre privat: la Fundació Vila Casas organitzarà una gran exposició de Forcano d'aquí dos anys al seu museu de fotografia, el Palau Solterra, a Torroella de Montgrí. Les altres quatre exposicions de l'artista es podran veure enguany, però no són noves i inclouen poc material inèdit. A més de les exposicions, l'editorial Lunewerg, que va publicar el catàleg de l'exposició de La Virreina, traurà un nou llibre sobre Forcano, que comptarà amb una aportació eco-

nòmica de la Diputació de Barcelona, i l'Ateneu barcelonès celebrarà una trobada acadèmica sobre la seva obra a finals d'any.

Una presa de consciència cabdal
"He sigut un fotògraf polièdric. He procurat evitar l'especialització perquè, en certa manera, et limita", explica Forcano. Abans de dedicar-se a la fotografia, l'artista va vendre cotó per a Muñoz Ramonet. Malauradament, la fàbrica on treballava el seu pare va fer fallida i va haver de canviar d'ofici. Va ser un daltabaix, però també la porta d'entrada a una realitat que va acabar marcant profundament la seva obra: "Em vaig quedar sense feina i se'm va ocórrer comprar un tricicle i fer de transportista. Jo era d'una casa

Daniel Giralt-Miracle

CRÍTIC I HISTORIADOR DE L'ART

"Fa la crònica de la Barcelona dels anys 60 i 70 que transita de la grisor del franquisme cap als canvis del turisme"

David Balsells

DIRECTOR DEL FESTIVAL SCAN

"Va marcar un criteri per a la revista; a 'Destino' se l'identificava per la força de les seves imatges"

Els personatges de les fotografies no sabien que els estaven retratant. Forcano treballava d'amagat per no cohibir-los i capturar el seu comportament natural

molt catòlica i va ser aleshores quan vaig començar a renegar, amb bona fe. M'hi veia obligat, perquè el llenguatge de la gent que tractava era primari. Fent de transportista em vaig adonar de com era de desgraciada la gent, com els andalusos que havien vingut a treballar i no tenien un duro. Això em va fer decidir per la fotografia de testimoni humà. M'interessaven les persones tal com eren, tal com es comportaven, la gent anònima, la que no té veu", explica Forcano.

A l'hora de treballar, l'artista sempre va procurar que els personatges que retratava no el veiessin. "Volia capturar com es comportaven naturalment. A les fotografies del mercat de Banyoles pots veure les expressions de les persones que,

per exemple, protesten per un preu. Hi vaig anar amb dues càmeres, una Rolleiflex i una altra amb un teleobjectiu, perquè també era important disparar de lluny".

Les fotografies d'Eugeni Forcano capturen un instant molt precís, un segon que conté ell sol tota una història. Fer-ho no ha de ser gens fàcil, però el fotògraf assegura: "Disparava poc, disparava quan m'emocionava, se m'havia de disparar el cor". Eugeni Forcano també ha volgut que les seves imatges siguin "punnyents" i "contrastar la vida" amb elles. Al catàleg de La Virreia va posar de costat, per exemple, una dona que arria un ruc pel cabestrell i un grup de genets que passegen plàcidament a cavall per la Diagonal. També va contraposar els obrers del

Tècnica
"Disparava poc, quan m'emocionava; se m'havia de disparar el cor", diu Forcano

port amb la burgesia de la zona alta de la ciutat, i no s'ha estat de posar "intenció" en els títols.

Però la portada de la revista *Destino* que li va portar problemes no va ser per una qüestió de denúncia social sinó per un tema més curiós: va retratar dues monges a la platja entre banyistes en vestit de bany. L'arquebisbe de Barcelona creia que la imatge era un muntatge i Forcano li va haver de portar el negatiu per convence'l que no. Fins i tot la fotografia de moda, que li va donar més diners i li va permetre "comprar espais de llibertat", té un vessant marcadament humà. Com quan va descobrir un Josep Pla "savi, ric, intel·ligent, científic, explosiu, viu, murri, extravertit i divertit" en un recorregut que van fer junts pels 70 anys de l'escriptor i del qual van sorgir unes fotos icòniques.

El fotògraf de la seva generació amb qui Forcano té més amistat és Joan Colom i també va ser amic de Francesc Català Roca i Xavier Miserachs. Però sempre s'ha mantingut al marge de grups i capelletes. "Hauria pogut anar al Bocaccio però no tenia temps, havia de treballar", conclou l'artista. —

Laura Terré

HISTORIADORA DE LA FOTOGRAFIA

"No només es queda amb la fesomia dels personatges, entra en les seves emocions i els fa transcendir el moment"

Jorge Ribalta

FOTÒGRAF I COMISSARI D'EXPOSICIONS

"Les portades de 'Destino' són de les representacions més importants de la Barcelona popular dels 60"